

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2656/19-A

Název	Základní škola, Praha 10, U Vršovického nádraží 1/950
Sídlo	U Vršovického nádraží 1, 101 00 Praha 10 - Vršovice
E-mail	info@zsvrsovicka.cz
IČ	65993284
Identifikátor	600041182
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Frojdová
Zřizovatel	Městská část Praha 10
Místo inspekční činnosti	U Vršovického nádraží 1, 101 00 Praha 10 - Vršovice
Termín inspekční činnosti	8. 10. 2019 – 11. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Praha 10, U Vršovického nádraží 1/950 vykonává činnost základní školy (dále „škola“ nebo „ZŠ“) a školní družiny. Škola poskytuje všeobecné vzdělání.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 328 žáků v 16 třídách ZŠ a 23 dětí ve dvou přípravných třídách. Nejvyšší povolený počet žáků byl naplněn na 90 %. Pět oddělení školní družiny navštěvovalo 125 účastníků. Téměř třetinu žáků tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Od poslední inspekční činnosti v roce 2011 došlo k nárůstu počtu žáků, tříd i pedagogických pracovníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka působí ve funkci třetím rokem. Klade důraz na vytvoření otevřeného komunikačního prostředí a příznivé pracovní atmosféry pro vzdělávání. Stanovená strategie rozvoje ZŠ vychází z analýzy podmínek školy i z vize zaměřené na přípravu žáků pro reálný život. Výsledkem koncepční práce vedení školy a pedagogického sboru je revize školního vzdělávacího programu, která odráží současné potřeby školy i moderní výukové postupy. V rámci úprav vznikly nové předměty dramatická a mediální výchova, které podporují nejen komunikaci a spolupráci, ale i rozvoj kreativity. Nabídka druhého cizího jazyka je rozšířena o španělský jazyk.

V průběhu krátkého funkčního období ředitelka nastavila jasná pravidla chodu školy, která umožňují konstruktivní komunikaci všech aktérů vzdělávání i jejich participaci na chodu školy. Škola podporuje setkávání se zákonnými zástupci např. prostřednictvím konzultačních hodin, tripartitních setkání žák - rodič- učitel i neformálními akcemi. Vedení školy reaguje na názory a podněty žakovského parlamentu. Kvalitu vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují i další partnerské vztahy.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti školy. Část svých řídicích kompetencí ředitelka delegovala na svou zástupkyni, která působí ve funkci dlouhodobě a je zároveň výchovnou poradkyní. Od letošního školního roku se vedení školy rozšířilo o druhou zástupkyni, která zastává i pozici školního metodika prevence. Ředitelka k řízení školy využívá pedagogickou radu, s níž projednává nejen zásadní pedagogické dokumenty, ale i záležitosti týkající se vzdělávacího procesu.

Kontrolní činnost probíhá podle stanového plánu a zahrnuje všechny oblasti školy. Hospitační činnost provádí ředitelka i její zástupkyně. Ředitelka sice identifikuje didaktické nedostatky v průběhu vzdělávání, ale její pedagogické vedení dosud nemá dostatečný kvalitativní dopad do výuky, což se projevuje ve výrazně rozdílné úrovni pedagogické práce učitelů. Ze zjištění inspekčního týmu vyplývá, že praktická realizace doporučení a dodržování pokynů vedení školy jednotlivými pedagogy se odvíjí i od míry jejich ztotožnění s novými strategiemi v koncepci školy. I přes metodickou podporu a cílené další vzdělávání zůstává část pedagogů konzervativní v používaných vyučovacích postupech, nedokáže vhodně diferencovat výuku a uplatňovat individuální přístup k žákům. Rovněž metodické orgány nejsou dostatečně funkční, zabývají se spíše organizačními záležitostmi, než metodami a formami výuky, chybí užší spolupráce mezi vyučujícími na prvním a druhém stupni, tj. koordinace návaznosti obsahu učiva, sjednocení náročnosti a přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Personální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Od posledního inspekčního hodnocení došlo k rozšíření a částečné obměně pedagogického sboru. Vzdělávání v termínu inspekční činnosti zajišťovalo 29 učitelů, 5 vychovatelek, 9 asistentů pedagoga, speciální pedagog a školní psycholog. Předpoklady odborné kvalifikace splňují pouze dvě třetiny učitelů, přesto patřily vyučovací hodiny vedené některými nekvalifikovanými učiteli mezi zdařilé. K procesu adaptace začínajících a nově nastupujících pedagogů napomáhá převážně funkční podpora ze strany uvádějících učitelů.

System dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zohledňuje potřeby školy. Zaměřuje se zejména na inkluzi, hodnocení žáků a doplnění odborné kvalifikace pedagogů.

Vícezdrojové financování vytváří příznivé podmínky pro základní i zájmové vzdělávání a zajištění plynulého chodu školy. Finanční prostředky od zřizovatele a z dalších dotačních programů podporují inkluzivní vzdělávání a obohacují vzdělávací proces všech žáků.

Škola disponuje dostatečným počtem kmenových učeben. Vybavení počítačovou, prezentační a didaktickou technikou je na standardní úrovni, ale v průběhu vzdělávání byla využita jen zřídka. Sportovní zázemí žáci intenzivně využívají i v mimoškolní činnosti a během přestávek. Pro výuku dramatické výchovy slouží divadelní sál školy, který také hostí společenské akce.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve struktuře a efektivitě průběhu vzdělávání na obou stupních ZŠ se vyskytovaly značné rozdíly. Projevovaný zájem o vyučovaný předmět a přístup k žákům měl přímý dopad na atmosféru a míru aktivní spoluúčasti žáků při vzdělávání. Pestrost vyučovacích metod a forem i vlastní aktivita žáků byla na prvním stupni nižší.

Metody a formy vzdělávání v přípravné třídě efektivně směřují k přípravě dětí na vstup do ZŠ a významnou měrou pomáhají k doplnění dovedností nezbytných pro zvládnutí základního vzdělávání. Děti si ve sledované výuce osvojují potřebné pracovní návyky, nebojí se vyjádřit svůj názor a požádat o pomoc. Pro všechny činnosti jsou účinně motivovány, průběžně hodnoceny, chváleny za snahu i dílčí pokrok a povzbuzovány k dokončení aktivity. Střídání klidných a rušných částí v průběhu činností přispívá k udržení pozornosti a zájmu dětí. Týmová práce učitelky a asistentky v jedné ze dvou tříd přispěla k úspěšnému dokončení práce všech dětí.

V části hospitovaných hodin v ZŠ zvyšovalo účinnost výuky dynamické střídání činností, což významně přispívalo k udržení pozornosti žáků. Ve vyučovacích hodinách převládá pozitivní pracovní atmosféra. Uplatňované vzdělávací strategie efektivně rozvíjejí vědomosti a dovednosti žáků a většinou účinně formují i jejich postoje. Vysokou efektivitou se vyznačovalo především vzdělávání v předmětech s převahou výchovného charakteru na druhém stupni zaměřené na všestranné rozvíjení osobnosti žáků. Učitelé v nich výborně podporují kreativitu žáků, nabízejí jim možnost volby činností, rozvíjejí schopnost formulovat vlastní názor i naslouchat druhým. Efektivně využívají formativní hodnocení a učí žáky sebehodnocení a citlivému vrstevnickému hodnocení.

Vyučující kladli důraz na procvičování a upevňování učiva, na druhém stupni účelně pracovali s chybou. Část pedagogů zařazovala do výuky také prvky alternativní výuky (komunitní kruhy, brainstorming, badatelské aktivity), což vedlo k intenzivnějšímu zapojení žáků. V menší míře je však podporována kooperace a komunikace žáků při skupinové práci nebo práci ve dvojicích v ostatních vyučovacích hodinách. Názornost výuky a činnostní učení zvyšovalo smysluplné využití pomůcek. Didaktickou techniku však využíval především učitel k prezentaci učiva, žáci se aktivně zapojovali pouze ojedinele. Vyučující ve zvýšené míře využívali bezprostřední hodnocení výkonu žáka jako účinného prostředku posouzení efektivity procesu učení a motivaci žáků k dalším činnostem. Přestože byla aktivizace žáků ve sledovaných hodinách dostatečná, diferencované požadavky ve vztahu k individuálním předpokladům a speciálním vzdělávacím potřebám byly využity v nižší míře. Zřetelná byla individualizace pouze u žáků s odlišným mateřským jazykem, učitelé dbali na porozumění zadání úkolů, dávali jim dostatečný prostor pro vyjádření myšlenek.

V části sledované výuky, kde byla efektivita vzdělávání nízká, nebyly zvolené formy a metody výuky zcela efektivní vzhledem k probíranému učivu a rozdílným osobnostním a vzdělávacím předpokladům žáků. Převažovalo frontální vyučování s dominancí učitele. Pedagogové sice vedli žáky k přemýšlení, ale zřídka používali efektivnější strategie, nepracovali s chybou jako prostředkem dalšího učení. Všichni žáci v převážné míře plnili stejné typy úloh nebo příkladů, méně se dařilo žáky aktivizovat a tím i vytvářet prostor pro argumentaci a vyjádření vlastního názoru. Scházející diferenciací zadávaných úloh dostatečně nepodporovala rozdílné pracovní tempo a individuální možnosti žáků. Při výuce cizích jazyků na druhém stupni chybělo cílené zařazení konverzačních aktivit, které by zvýšily naplňování komunikativních kompetencí. Hodiny anglického jazyka jsou navíc vedeny v cílovém jazyce jen zčásti, nedostatečně probíhal nácvik správné výslovnosti žáků a důraz na fonetické náležitosti ústní komunikace. Úroveň znalostí a vědomostí žáků devátého ročníku v anglickém jazyce neodpovídala požadavkům stanoveným ve vzdělávacím programu. Učitelé většinou neposkytují žákům formativní hodnocení, omezují se na pochvalu při splnění úkolu, neučí žáky aktivně se učit a sebehodnotit svoji práci přímo ve vyučovacích hodinách. Přenášejí zodpovědnost za výsledky vzdělávání jednotlivců na samostatnou a domácí přípravu žáků, což je vzhledem k podmínkám některých žáků vyplývajících z jejich sociálně ekonomického statusu nevhodné.

Asistenti pedagoga většinou poskytovali funkční podporu nejen učiteli, ale i dalším žákům třídy a napomáhali tak plynulosti vzdělávacího procesu.

Na dopolední vyučování vhodně navazuje zájmové vzdělávání ve školní družině, které probíhá v pozitivní atmosféře. Žáci mají dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní aktivity i možnost volby řízených činností. Patřičná pozornost je věnována dalšímu rozvíjení tvůrčích dovedností a individuálních zájmů žáků.

Školní vzdělávací program vhodně doplňují rozmanité projekty, programy, školní a mimoškolní aktivity, jež přispívají k všestrannému rozvoji žáků, vytváření prosociálních vztahů mezi žáky i sounáležitosti se školou. Široká nabídka zájmových kroužků reflektuje potřeby a zájmy žáků školy. Škola příkladným způsobem podporuje rozvoj demokratických hodnot žáků. Žáci vydávají školní časopis, který nejen informuje o dění ve škole, ale má i významný výchovný přesah. Vtipnou formou upozorňuje na nedostatky v chování žáků, motivuje je k aktivitě, obsahuje i rady školní psycholožky. Časopis byl oceněn jako nejlepší školní časopis roku 2018 v ČR.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků ovlivňuje různorodost v socioekonomickém statusu žáků a rozdílná kvalita pedagogické práce.

K zjišťování a vyhodnocování individuálních výsledků vzdělávání žáků škola průběžně využívá běžné interní nástroje. Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně sledovány a vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Konkrétní přijatá opatření jsou sice zaznamenávána, ale jejich uplatňování v pedagogickém procesu není plně funkční. Forma a četnost poskytované zpětné vazby o úrovni dosažených znalostí a vědomostí žáků není zcela jednotná. Rozdílný přístup k hodnocení žáků a různá kvalita práce jednotlivých pedagogů se v některých případech negativně promítá do individuálních i mezipředmětových odchylek v celkovém hodnocení žáků včetně hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Poskytuje jim podporu formou prvotní pedagogické diagnostiky, sestavováním

a vyhodnocováním plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů. Přestože jsou tyto plány většinou dobře nastaveny a jsou zde uvedeny konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání žáků včetně použití metod a forem práce v jednotlivých předmětech, nejsou ve všech případech ve výuce dodržovány. Diferenciace a individualizace byla ve výuce zaznamenána pouze ojediněle, úprava způsobu hodnocení nebo ověřování vědomostí a dovedností se ve výuce téměř neprojevila. Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje škola i některá další podpůrná opatření, např. pedagogickou intervenci a poskytování asistentů pedagoga. Celkově však není podpora poskytovaná žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zcela účinná, což částečně potvrzují i jejich výsledky vzdělávání.

Účinná pomoc žákům ohrožených studijním neúspěchem je zajišťována prostřednictvím doučování a skupinových i individuálních konzultací. Efektivně je nastaven systém péče o žáky s odlišným mateřským jazykem formou individuální podpory učiteli i spolužáky, doučování, výukou českého jazyka v nové multifunkční učebně s možností využití tabletů. Talentované a nadané žáky škola podporuje nejen přípravou na soutěže a olympiády, ale i nabídkou kroužků (Věda nás baví, šachy) a zapojením do redakce školního časopisu.

Školní preventivní strategie se z velké části zaměřuje na vytváření příznivého sociálního klimatu, využívány jsou služby školního psychologa. Škola podporuje zdravý psychický i fyzický vývoj žáků. Ve velké míře využívá metody pro pozitivní formování postojů, udělováno je množství pochval třídních učitelů. Nastavené preventivní mechanismy, které slouží k zachycení případných signálů různých forem rizikového chování, jsou převážně funkční. Z kázeňských přestupků řeší škola především záškoláctví. Spolupráce s rodiči však není ve všech případech účinná. Přestože škola využívá další dostupná opatření k nápravě i ve spolupráci s kompetentními orgány, bylo chování některých žáků hodnoceno sníženou známkou z chování téměř výhradně z důvodů neomluvených zameškaných hodin.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2011 došlo k opakované změně na pozici ředitele. Výrazně narostl počet žáků, tříd a pedagogů. Škola reviduje školní vzdělávací program tak, aby obsah i strategie odpovídaly současným potřebám a moderním vzdělávacím postupům.

Silné stránky

- otevřenost školy vůči názorům aktérů vzdělávání,
- kvalita výuky výchov na druhém stupni rozvíjející kreativitu a spolupráci žáků,
- efektivní systém podpory žáků s odlišným mateřským jazykem,
- kvalitní realizace školních akcí a zájmového vzdělávání, která napomáhá všestrannému rozvoji žáků i k podpoře jejich skupinových a individuálních zájmů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nižší míra metodické a didaktické propracovanosti části vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni,

- nízká míra diferenciacie výuky vzhľadom k odlišným vzdelávacím predpokladom žáků a rozdílnému tempu jejich práce,
- nejednotnost a nedodržování kritérií hodnocení, které se částečně odrážejí v disproporcích v hodnocení.

Příklady inspirativní praxe

Podpora rozvoje demokratických hodnot vydáváním školního časopisu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- důsledně vyžadovat plnění metodických doporučení ke zvýšení úrovně vzdělávání vyplývajících z kontrolní činnosti ředitelky,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce vzhľadom k rozdílným schopnostem a pracovnímu tempu žáků,
- vhodně zapojovat digitální technologie do výuky jako efektivní nástroj podpory učení žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 10, U Vršovického nádraží 1/950, vydaná usnesením Zastupitelstva Městské části Praha 10, č. 16/5/2009, ze dne 24. 9. 2009
2. Jmenování do funkce ředitele Základní školy, Praha 10, U Vršovického nádraží 1/9504, s účinností od 1. 8. 2017
3. Rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku č. j. MSMT-22091/2017-3, s účinností od 25. 8. 2017
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Směr život“ včetně školního vzdělávacího programu pro přípravnou třídu, platný od 1. 9. 2019
5. Školní řád z 1. 9. 2017 platný v termínu inspekční činnosti
6. Výběr z třídních knih 2019/2020 v termínu inspekční činnosti
7. Záznamy z pedagogických rad vedených ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
8. Výběr z personální dokumentace pedagogů vedené v termínu inspekční činnosti

9. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2019/2020 platný v termínu inspekční činnosti
10. Školní matrika vedená v elektronické podobě v termínu inspekční činnosti
11. Výběr z dokumentace školního poradenského pracoviště

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Vladimíra Melicharová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

V. Melicharová v. r.

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka

I. Hlásenská v. r.

Mgr. Tomáš Šimek, školní inspektor

T. Šimek v. r.

V Praze 21. 10. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Frojdová,
ředitelka školy

Frojdová v. r.

V Praze 12. 11. 2019